

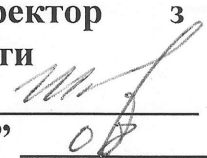
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з навчально-методичної
роботи**

Ярослав ШТАНЬКО
“31” 08 2026 р.

**МІЖНАРОДНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ І
ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	К Безпека та оборона
Спеціальність:	К9 Правоохоронна діяльність
Освітньо-професійна програма:	«Правоохоронна діяльність»
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	III

**Івано-Франківськ
2026**

РОЗРОБНИК:

к.ю.н., доцент кафедри права
імені академіка УАН о. Івана Луцького

Уляна КУЗЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри права імені академіка УАН о. Івана Луцького
протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.
в. о. завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП
СХВАЛЕНО:

Сергій РЕПЕЦЬКИЙ

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	<u>uliana.kuzenko@ukd.edu.ua</u>
Номер аудиторії чи кафедри	<u>кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького</u>
Посилання на сайт	<u>Уляна Кузенко</u>
Сторінка курсу в СДО	Міжнародні та національні механізми захисту і дотримання прав людини

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Міжнародні та національні механізми захисту та дотримання прав людини» вивчає систему правових інструментів та інституцій, що забезпечують захист прав і свобод людини як на міжнародному, так і на внутрішньодержавному рівнях. Курс дає знання про основні принципи, норми та процедури, спрямовані на гарантування людської гідності та реалізацію основоположних прав.

З огляду на зазначене, навчальна дисципліна спрямована на формування у студентів правозахисної компетентності, необхідної для розуміння, аналізу та ефективного застосування системи захисту прав людини в умовах сьогодення. Також, набуті в процесі навчання компетентності сприятимуть розв'язанню актуальних проблем та дозволять майбутнім фахівцям активно долучатися до процесу забезпечення та відновлення порушених прав громадян.

Мета дисципліни – надати студентам комплексні знання про міжнародне право прав людини, а також про механізми його імплементації в національне законодавство України.

Основні завдання:

- визначення особливостей міжнародного захисту прав людини, як специфічної галузі права;
- оволодіння теоретичними та практичними знаннями про правову природу та юридичну сутність прав і свобод людини, форми та способи їх реалізації;
- вміння використовувати основні природні права та позитивні права закріплені у міжнародно-правових актах;
- ознайомити з міжнародними та регіональними системами захисту прав людини (ООН, Ради Європи, ОБСЄ, ЄС);
- вивчити ключові міжнародні договори та документи, такі як Загальна декларація прав людини, Міжнародні пакти про права людини, Європейська конвенція з прав людини;
- здатність застосовувати отримані знання на практиці для захисту прав людини в конкретних ситуаціях.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні **знати**:

- предмет та завдання курсу «Міжнародні та національні механізми захисту і дотримання прав людини»;
- основні підходи до класифікації прав людини;
- понятійний апарат системи міжнародних стандартів з питань захисту людини та основних свобод;
- принципи, на яких ґрунтується співробітництво держав в сфері міжнародно-правового захисту прав людини;
- нормативний зміст міжнародних стандартів прав людини;

- засоби імплементації міжнародних норм з питань прав людини;
- міжнародно-правові зобов'язання України за універсальними та регіональними конвенціями з прав людини;
- тенденції розвитку інституту міжнародного захисту прав людини у міжнародному праві;
- розрізняти міжнародні та національні механізми захисту прав людини ;
- сутність та правову природу поняття правового статусу особи.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- визначати рівень дотримання міжнародних стандартів прав людини в будь-якій державі;
- укладати національні і міжнародні документи щодо захисту прав людини відповідно до міжнародних стандартів прав людини;
- аналізувати національні закони для визначення їх відповідності міжнародним стандартам прав людини;
- класифікувати права і свободи людини;
- визначати найбільш ефективні форми та способи реалізації прав і свобод людини;
- визначати найбільш ефективні засоби захисту прав людини на національному та міжнародному рівнях;
- аналізувати діяльність міжнародних судових органів;
- застосовувати на практиці міжнародні та європейські механізми захисту прав людини.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти будуть знати як проводити збір і аналізувати матеріали з різних джерел, збирати та інтерпретувати інформацію (даних), вибирати методи та інструментальні засоби, застосовувати інноваційні підходи, аналізувати суспільні процеси у контексті аналізованої проблеми, демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні та національні механізми захисту і дотримання прав людини » (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОП «Правоохоронна діяльність», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» «_29_» травня 2026 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	РН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків. РН11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності. РН15. Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.
СК2. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків. СК3. Здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення. СК11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	3		
Кількість кредитів ECTS	3		
	денна форма		заочна форма
Аудиторні навчальні заняття	лекції	16 год.	4 год.
	семінари, практичні	14 год.	2 год.
Самостійна робота		60 год.	84 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
	Взаємодія правоохоронних органів з іншими органами влади, громадськістю та медіа.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Основи правозахисного механізму: сутність, еволюція та класифікація (2 год.)

Поняття прав людини. Історична еволюція прав людини. Покоління прав людини. Перші універсальні пакти захисту прав людини. Декларації прав людини. Особисті (громадянські) права. Політичні права. Економічні права. Соціальні права. Культурні права. Класифікація прав за можливістю обмеження. Абсолютні права. Відносні права. Класифікація прав за способом реалізації. Колективні та індивідуальні права. Класифікація механізмів захисту прав людини.

Завдання для самостійної роботи:

1. Четверте покоління прав людини.
2. Міжнародний білль про права людини- загальна характеристика.

Тема 2. Універсальна система захисту прав людини: ООН (Організація Об'єднаних Націй) (2 год.)

Статут ООН, Загальна декларація прав людини 1948 р., Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р Рада ООН з прав людини. Верховний Комісар ООН з прав людини. Процедура 1235. Процедура 1503. Комітет із економічних, соціальних та культурних прав. Комітет із ліквідації дискримінації щодо жінок. Комітет із прав дитини. Спеціальні процедури ООН: тематичні процедури. Комітети та процедура розгляду скарг. Процедура розгляду державних доповідей та загальних повноважень.(General Comments).

Завдання для самостійної роботи:

1. Комітет проти катувань ООН.
2. Комітет із ліквідації расової дискримінації ООН.
3. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН).

Тема 3. Регіональний механізм: Рада Європи та Європейська конвенція з прав людини. (2 год.)

Діяльність статутних органів Ради Європи в ділянці захисту прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. Європейський суд із прав людини: юрисдикція та процедура звернення. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. Європейська соціальна хартія. Комітет Ради Європи проти катувань. Діяльність ОБСЄ в ділянці захисту прав людини.

Завдання для самостійної роботи:

1. Критерії допустимих обмежень прав людини, закріплені у Конвенції.
2. Вичерпання національних засобів захисту як умова звернення до ЄСПЛ.

Тема 4. Практика Європейського суду з прав людини та виконання його рішень. (2 год.)

Основні категорії порушень, що розглядаються ЄСПЛ. Створення та структура ЄСПЛ. Юрисдикція ЄСПЛ. Критерії прийнятності скарги та їх правова аргументація. Види заяв, що подаються до ЄСПЛ, та вимоги до їх структури. Виконання рішень ЄСПЛ. Нагляд Комітету міністрів Ради Європи за виконанням рішень ЄСПЛ. Судова практика ЄСПЛ як джерело права. Вплив практики ЄСПЛ на національне законодавство та судову практику України.

Завдання для самостійної роботи:

1. Дружнє врегулювання справи.
2. Справедлива сатисфакція.
3. «Пілотні рішення»- загальна характеристика.

Тема 5. Регіональні системи захисту прав людини (2 год.)

Поняття і зміст Африканської системи захисту прав людини. Історія розвитку Африканської системи захисту прав людини. Африканська хартія прав людини і народів. Організація африканської єдності. Африканський союз.

Поняття і зміст Американської системи захисту прав людини. Історія розвитку Міжамериканської системи захисту прав людини. Американська конвенція прав людини. Організація американських держав.

Поняття і зміст Міжарабської системи захисту прав людини. Історія розвитку Міжарабської системи захисту прав людини. Арабська хартія прав людини. Ліга арабських держав. Арабський суд з прав людини. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).

Завдання для самостійної роботи:

1. Американський суд з прав людини.
2. Африканський суд з прав людини та статус його рішень.

Тема 6. Національний механізм захисту прав людини: Конституційні засади та судова система. (2 год.)

Ключові принципи та механізми захисту прав і свобод людини, закріплених у Конституції України. Принцип визнання прав і свобод людини найвищою соціальною цінністю. Право на звернення до суду як основна гарантія захисту прав людини. Конституційний Суд України, його роль у забезпеченні

верховенства Конституції та захисті конституційних прав і свобод. Пряма дія норм Конституції України.

Взаємодія національних та міжнародних механізмів захисту прав людини. Судова система як гарант прав і свобод людини. Конституційні основи судової влади в Україні. Принцип верховенства права та його реалізація судами. Особливості здійснення правосуддя та забезпечення судового захисту прав людини в умовах воєнного стану. Розгляд ланок судової системи та спеціалізованих судів. Незалежність суддів, законність, рівність перед судом. Право на оскарження судових рішень. Звернення до суду з позовом або скаргою. Особливості судового захисту прав людини, які можуть бути обмежені в умовах воєнного стану.

Завдання для самостійної роботи:

1. Міжнародні договори у національному законодавстві України.
2. Виконання рішень ЄСПЛ та їх вплив на національне законодавство та практику.
3. Особливості судового захисту прав людини в Україні в умовах воєнного стану.

Тема 7. Інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та його повноваження. (2 год.)

Конституційно-правові основи діяльності. Історія становлення інституту Омбудсмана у світі та Україні. Правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Основні принципи діяльності Омбудсмана: незалежність, неупередженість, прозорість та доступність. Загальні повноваження: парламентський контроль, розгляд звернень, моніторинг дотримання прав людини, спеціальні повноваження. Особливості діяльності Уповноваженого із забезпечення прав і свобод людини в умовах воєнного стану, зокрема щодо захисту цивільного населення, внутрішньо переміщених осіб, військовослужбовців, дітей та інших вразливих категорій.

Взаємодія Уповноваженого з органами державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронними органами та міжнародними інституціями.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проблеми та перспективи розвитку інституту Омбудсмана в Україні.
2. Діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо захисту прав людини в умовах воєнного стану.
3. Проблеми судової реформи та її вплив на ефективність захисту прав людини.
4. Шляхи підвищення довіри суспільства до судової системи.

Тема 8. Роль громадянського суспільства та спеціалізованих інституцій у національному захисті прав людини. (2 год.)

Роль неурядових правозахисних організацій у захисті прав людини: моніторинг, документування порушень, надання правової допомоги та інформування суспільства. Механізми участі громадян у захисті прав: громадські слухання, звернення, громадський контроль. Особливості діяльності

громадянського суспільства та правозахисних організацій у період воєнного стану. Участь громадських організацій у документуванні порушень прав людини та підтримці постраждалих осіб.

Спеціалізовані державні інституції та їхня роль у захисті окремих категорій прав. Повноваження адміністративних судів у розгляді публічно-правових спорів. Функції прокуратури у сфері захисту прав людини та дотримання законів. Взаємодія державних інституцій, громадянського суспільства та міжнародних організацій у забезпеченні прав людини в умовах воєнного стану. Захист прав людини під час дії міжнародного гуманітарного права. Перспективи розвитку національної системи захисту прав людини в Україні.

Завдання для самостійної роботи:

1. Захист прав людини в умовах надзвичайних ситуацій, воєнного стану та збройного конфлікту.
2. Застосування норм міжнародного гуманітарного права в умовах збройного конфлікту.
3. Роль міжнародних неурядових організацій у захисті прав людини в умовах збройного конфлікту (Amnesty International, Human Rights Watch).
4. Роль громадянського суспільства у документуванні порушень прав людини в умовах воєнного стану.

Зміст практичних занять

Тема 1. Основи правозахисного механізму: сутність, еволюція та класифікація (2 год.)

1. Поняття прав людини. Історична еволюція прав людини.
2. Покоління прав людини.
3. Перші універсальні пакти захисту прав людини.
4. Декларації прав людини.
5. Класифікація механізмів захисту прав людини.

Тема 2. Універсальна система захисту прав людини: ООН (Організація Об'єднаних Націй) (2 год.)

1. Статут ООН та Загальна декларація прав людини.
2. Рада ООН з прав людини.
3. Верховний комісар ООН з прав людини.
4. Верховний комісар ООН у справах біженців.
5. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права.
6. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права.
7. Комітети та процедура розгляду скарг.
8. Процедура розгляду державних доповідей та загальних повноважень.(General Comments).

Тема 3. Регіональний механізм: Рада Європи та Європейська конвенція з прав людини. (2 год.)

1. Рада Європи: історія становлення, цілі та принципи організації
2. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р.
2. Європейський суд із прав людини: юрисдикція та процедура звернення.
4. Європейська соціальна хартія.
5. Комітет Ради Європи проти катувань.
6. Діяльність ОБСЄ в ділянці захисту прав людини.

Тема 4. Практика Європейського суду з прав людини та виконання його рішень. (2 год.)

1. Основні категорії порушень, що розглядаються ЄСПЛ
2. Створення та структура ЄСПЛ. Юрисдикція ЄСПЛ.
3. Критерії прийнятності скарги та їх правова аргументація.
4. Види заяв, що подаються до ЄСПЛ, та вимоги до їх структури.
5. Виконання рішень ЄСПЛ.
6. Нагляд Комітету міністрів Ради Європи за виконанням рішень ЄСПЛ.
7. Судова практика ЄСПЛ як джерело права.
8. Вплив практики ЄСПЛ на національне законодавство та судову практику України.

Тема 5. Регіональні системи захисту прав людини (2 год.)

1. Поняття і зміст Африканської системи захисту прав людини.
2. Африканська хартія прав людини і народів.
3. Поняття і зміст Американської системи захисту прав людини.
4. Американська конвенція прав людини. Організація американських держав. Американський суд з прав людини.
5. Поняття і зміст Міжарабської системи захисту прав людини. Арабська хартія прав людини. Ліга арабських держав. Арабський суд з прав людини. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).

Тема 6. Національний механізм захисту прав людини: Конституційні засади та судова система. (2 год.)

1. Конституція України як фундамент правового статусу особи.
2. Конституційний Суд України, його роль у забезпеченні верховенства Конституції та захисті прав громадян.
3. Пряма дія норм Конституції.
4. Судова система як гарант прав і свобод громадян. Конституційні основи судової влади в Україні та особливості здійснення правосуддя в умовах воєнного стану.
5. Принцип верховенства права та його реалізація судами.

6. Механізми конституційного захисту прав людини та їх реалізація в умовах воєнного стану.
7. Взаємодія національних та міжнародних механізмів захисту прав людини в умовах воєнного стану.

Тема 7. Інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та його повноваження. Судова система України основний механізм захисту прав людини (2 год.)

1. Історія становлення інституту омбудсмана у світі та Україні.
2. Правовий статус та принципи діяльності омбудсмана.
3. Функції та повноваження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в умовах воєнного стану.
4. Розгляд звернень громадян та особливості реагування на порушення прав людини в умовах воєнного стану.
5. Здійснення контролю за дотриманням права за інформацію та захистом персональних даних.
6. Структура судової системи України.
7. Принципи судочинства та особливості їх реалізації в умовах воєнного стану.
8. Механізми захисту прав людини в суді.
9. Роль Європейського суду з прав людини та його рішень для української судової практики

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни
«Міжнародні та національні механізми захисту і дотримання прав людини»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год., у т. ч.:	60 год.	84год.
Оцінювання матеріалу, викладеного в лекціях	10	18

Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	20	
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	12	20
Оцінювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	18	24

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

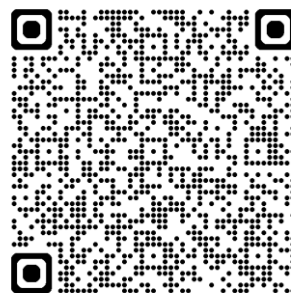
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцін дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснює відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Політика використання штучного інтелекту” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни “Міжнародні та національні механізми захисту і дотримання прав людини” студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	«Європейський механізм захисту прав людини»	«Регіональний механізм: Рада Європи та Європейська конвенція з прав людини»
2.	«Права людини в дії»	«Національний механізм захисту прав людини: Конституційні засади та судова система»

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі права.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
РН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і	Словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні презентації); інтерактивн	Усний контроль, поточний контроль, програмований контроль

порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.	і методи (case study, дискусія, робота в команді (групах)).	
РН11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.	Словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні презентації); інтерактивні методи (case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах)).	Усний контроль, поточний контроль, програмований контроль
РН15. Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.	Словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні презентації); інтерактивні методи (case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах)).	Усний контроль, поточний контроль, програмований контроль

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні та національні механізми захисту і дотримання прав людини» необхідно:

- 1) проектор або інший мультимедійний екран для демонстрації відеоесе, архівних матеріалів та презентацій;
- 2) доступ до генеративних моделей ШІ (платформи для роботи з текстом, зображеннями та відео, такі як Gemini та ін.) для виконання індивідуальних завдань;
- 3) хмарні сховища даних (Google Drive) для спільного доступу до великих відеофайлів та групової роботи над проєктами;

4) доступ до інформаційних ресурсів суб'єктів запобігання та протидії корупції для аналізу статистичної інформації та опрацювання аналітичних матеріалів;

5) доступ до бази законодавства з метою опрацювання нормативної бази з питань запобігання та протидії корупції.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного контролю** здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє знаннями про права людини, класифікація прав і свобод людини, розрізняти міжнародні та національні механізми захисту прав людини; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє знаннями про принципи та норми міжнародного та національного захисту прав людини, визначає найбільш ефективні форми та способи реалізації прав і свобод людини, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати на практиці міжнародні та європейські механізми захисту прав людини, знає ключові міжнародні договори та документи, такі як Загальна декларація прав людини, Міжнародні пакти про права людини, Європейська конвенція з прав людини: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію про захист прав людини як на національному так і на міжнародному рівні, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях порушень прав людини, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження правильності прийнятих рішень.
«відмінно»	здатний аналізувати конкретні ситуації порушень прав людини та ідентифікувати, які права були порушені та які механізми захисту можуть бути застосовані; знання основних міжнародних документів з прав людини та розуміння їх юридичної сили та сфери застосування(Загальна декларація прав людини, Міжнародні пакти, Європейська конвенція з прав людини та її Протоколи, Конвенція проти катувань, Конвенція про права дитини), знання національного законодавства (Конституція України, Закони України, що регулюють права людини), знання ключових справ ЄСПЛ проти України та їх вплив на національне законодавство; вільне володіння термінологією, здатність до критичного

	аналізу, самостійного мислення, аргументованого вирішення комплексних проблем, демонстрація розуміння взаємозв'язків між різними механізмами захисту прав людини; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
--	--

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX

	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Захист прав людини в сучасному міжнародному та європейському праві : навч.-метод. посібник / Х. Бехруз, А. Гриб [та ін.] ; за ред. Х. Бехруз; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023.– 62 с.
2. Дмитрієв А. І., Муравйов В. І. Міжнародне публічне право : навч. посіб. / відп. ред. Ю. С. Шемшученка, Л. В. Губерського. Київ : Юрінком Інтер, 2000. 640 с.
3. Довідник із застосування статті 5. Право на свободу та особисту недоторканність / Рада Європи, Європейський Суд з прав людини. 2014.
4. Довідник із застосування статті 6 Конвенції – Право на справедливий суд (кримінально-процесуальний аспект). 2014. URL: [https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/f8c093ad5cb7148bc2257d8d002488a0/\\$FILE/Довідник%20із%20застосування%20ст.%206%20ЄКПЛ.pdf](https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/f8c093ad5cb7148bc2257d8d002488a0/$FILE/Довідник%20із%20застосування%20ст.%206%20ЄКПЛ.pdf) (дата звернення: 17.10.2023).
5. Дроздов О., Дроздова О. Посібник зі статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Право на справедливий суд (кримінальний процесуальний аспект) / Рада Європи, Європейський Суд з прав людини. 2019.

- Ч. І. 65 с. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/96a0f2399c11b6f75587_file.pdf (дата звернення: 17.10.2023).
6. Дудаш Т. І. Практика Європейського суду з прав людини : навч. посіб. 3-тє вид., стереот. Київ : Алерта, 2016. 488 с.
7. Європейська конвенція з прав людини : основні положення, практика застосування, український контекст / уклад. і наук. ред. О. Л. Жуковська. Київ : ВІПОЛ, 2004. 960 с.
8. Загальна декларація прав людини : від 10.12.1948 р. / Верховна Рада України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015/print1389988659002889 (дата звернення: 17.10.2023).
9. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні : підручник. Київ : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 350 с.
10. Конвенція про захист прав і основоположних свобод людини : від 04.11.1950 р. / Верховна Рада України.
11. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (в питаннях та відповідях) : навч. посіб. / за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків : Право, 2019. 124 с.
12. Ліпкан В. А. Міжнародне право : підручник. Київ : КНТ, 2015. 759 с.
13. Мальський М. З., Мацях М. М. Теорія міжнародних відносин : підручник. 2-е вид., переробл. і доп. Київ : Кобза, 2003. 528 с.
14. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві : міжнародно-правові механізми захисту : підручник. Київ : Промені, 2010. 722 с.
15. Міжнародне право : навч. посіб. / за ред. М. В. Буроменського. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 336 с.
16. Міжнародне право. Основні галузі : підручник / за ред. В. Г. Буткевича. Київ : Либідь, 2010. 816 с.
17. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / за заг. ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. 624 с.
18. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права : від 19.10.1973 р. / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення: 17.10.2023).
19. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права : від 19.10.1973р. / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042 (дата звернення: 17.10.2023).
20. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. О. Б. Онишко. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. - 540 с.
21. Пастухова Л. В. Європейський механізм забезпечення прав людини : навч. посіб. Сімферополь : Таврія, 2009. 224 с.

22. Права і свободи людини і громадянина в Україні (доктрина Європейського суду з прав людини і Конституційного Суду України) : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 376 с.
23. Репецький В. М. Міжнародне публічне право : підручник. 2-ге вид., стереот. Київ : Знання, 2012. 437 с.
24. Яковюк І. В. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод : навч. посіб. Харків : Право, 2018. 374 с.

Додаткова література

25. Альчук М. Права людини: філософсько-правовий дискурс. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2014. Вип. 4. С. 7–14.
26. Андрусів Л. М. Поняття «майно» у практиці Європейського суду з прав людини. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету імені Короля Данила Галицького*. 2022. № 13 (25). С. 141–150.
27. Андрусів Л. М., Доготар М. В. Міжнародно-правова регламентація заборони катування. *Scientific Journal Virtus*. 2020. № 42. С. 170–172. URL: <http://conference-ukraine.com.ua/ru/virtus/archivej/> (дата звернення: 17.10.2023).
28. Анцупова Т. Забезпечення послідовності прецедентного права Європейського суду з прав людини: роль Великої палати. *Право України*. 2013. № 10. С. 162–170.
29. Базов О. Реалізація права на свободу вираження поглядів та свободу мирних зібрань у контексті юрисдикції Європейського суду з прав людини. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. 2016. № 1. С. 26–31.
30. Битяк Ю. Права і свободи людини в умовах глобалізації. *Філософія права і загальна теорія права*. 2013. № 2. С. 80–93.
31. Бойко О. Зміст права на справедливий судовий розгляд. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 5. С. 294–298. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/5/52.pdf> (дата звернення: 17.10.2023).
32. Буткевич В. Європейська конвенція з прав людини і основних свобод: генеза намірів і права. *Право України*. 2010. № 10. С. 60–88.
33. Волкова Л. Обмеження в реалізації права на мирні зібрання відповідно до ст. 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. *Адміністративне судочинство. Судова практика в адміністративних справах*. 2015. № 3-4. С. 59–67.
34. Горобець Н. Г. Поняття та сутність права власності в контексті Першого Протоколу до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. та практики Європейського суду з прав людини. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 4. С. 307–312.
35. Горобець Н. Г. Огляд стану виконання рішень Європейського суду з прав людини в контексті захисту права власності. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 1. С. 293–299.

36. Дамірлі М. Європейська конвенція з прав людини як ключовий елемент системи права Ради Європи. *Право України*. 2010. № 10. С. 98–104.
37. Ільченко І. Звернення до Європейського Суду з прав людини як спосіб захисту права власності. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 6. С. 14–18.
38. Климович О. Право прав людини як *jus cogens* сучасного міжнародного права. *Право України*. 2008. № 1. С. 30–34.
39. Кретьова І. Тлумачення положень про права людини Страсбурзьким судом: основні принципи та доктрини. *Вісник Національної академії правових наук України* : збірник наукових праць. 2014. № 4. С. 165–176.
40. Кузенко У.І. "Депортація українських дітей до Російської федерації: кваліфікація дій відповідно до норм міжнародного права" -Актуальні питання у сучасній науці №4(34) 2025. Ст.721-729.
<http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/22565/22536>
41. Кузенко У.І. "Міжнародно-правові механізми захисту цивільного населення в умовах воєнного стану" https://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=4116
42. Кузенко У.І. Захист прав жінок у міжнародному праві: практика CEDAW, Міжнародна науково-практична конференція «EvolvingScience: Theories, Discoveries and Practical Outcomes» (15-17 грудня 2025Цюрих,Швейцарія)
https://www.eosconf.com/wpcontent/uploads/2025/12/Zurich_Switzerland_15.12.25.pdf
43. Кузенко У.І. Етична відповідальність під час війни : роль релігійних цінностей у запобіганні воєнним злочинам. Освітня наукова спадщина акад. о. Івана Луцького (наукові читання) : зб. Матеріалів .- Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2026 .- С.117-121
44. Кузенко У.І. Роль міжнародних інституцій у формуванні система захисту прав людини в умовах глобалізації, Міжнародна науково-практична конференція «Modern Perspectives on Science and Economic Progress»(29 квітня – 1 травня 2026,Вільнюс, Литва) https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2026/04/Vilnius_Lithuania_29.04.26.pdf
45. Кузенко У.І.Захист прав людини на місцевому рівні в умовах децентралізації: міжнародно-правові гарантії <https://ukd.edu.ua/naukovi-konferentsiyi>
46. Мукан Б. Передумови виникнення та формування національних органів у справах Європейського Суду з прав людини. *Evropský politický a právní diskurz*. 2016. Vol. 3. Iss. 6. С. 66–74.
47. Новіков Д. В. Гарантії захисту права власності у практиці Європейського суду з прав людини. *Європейські перспективи*. 2016. Вип. 2. С. 92–98.

48. Олійник А. Ю. Регулювання основних свобод людини і громадянина нормами міжнародного права в Україні. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 12. С. 37–43.
49. Прокопчук Ю. Міжнародні стандарти захисту права людини на працю в актах ООН. *Право України*. 2011. № 10. С. 297–303.
50. Рабінович П. Основоположні права людини: соціально-антропна сутність, змістова класифікація. *Право України*. 2010. № 2. С. 18–24.
51. Севостьянова Н. І. Звернення до Європейського суду з прав людини як реалізація права на правосуддя : монографія. Одеса : Фенікс, 2012. 216 с.
52. Стрельцова О. Становлення та розвиток принципу основних прав людини як джерела права Європейського союзу. *Право України*. 2003. № 11. С. 158–162.
53. Тимченко Г. Практика Європейського суду з прав людини в аспекті реалізації принципу верховенства права. *Право України*. 2014. № 5. С. 203–213.
54. Ткачук О. С. Класифікація елементів права на справедливий суд: національна теорія та практика Європейського Суду з прав людини. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. Вип. 1. С. 71–77.
55. Щербина В. Розумні строки судового розгляду як елемент захисту права на справедливий суд у контексті практики ЄСПЛ: досвід Італії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2022. № 7. С. 158–161.
56. Яковенко А. В. Європейська практика розгляду справ Європейського суду з прав людини щодо невиконання судових рішень в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. Вип. 3. С. 137–139.

Електронні інформаційні ресурси

57. Офіційний сайт Дитячого фонду ООН. URL: <http://www.unicef.org/> (дата звернення: 17.10.2023).
58. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu/> (дата звернення: 17.10.2023).
59. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: <http://www.echr.coe.int/echr/> (дата звернення: 17.10.2023).
60. Офіційний сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста. URL: <http://www.icrc.org/eng> (дата звернення: 17.10.2023).
61. Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду. URL: <http://www.icc-spi.int> (дата звернення: 17.10.2023).
62. Офіційний сайт Міжнародного суду Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.icj-cij.org/homepage/ru/> (дата звернення: 17.10.2023).
63. Офіційний сайт Міжнародного Трибуналу з морського права. URL: <http://www.itlos.org/> (дата звернення: 17.10.2023).

64. Офіційний сайт Міжнародної морської організації. URL: <http://www.imo.org/Pages/home.aspx> (дата звернення: 17.10.2023).
65. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. URL: <http://www.osce.org/> (дата звернення: 17.10.2023).
66. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.un.org/ru/> (дата звернення: 17.10.2023).
67. Офіційний сайт практики Європейського суду з прав людини. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/rus#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/rus#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]}) (дата звернення: 17.10.2023).
68. Офіційний сайт Ради Європи. URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv> (дата звернення: 17.10.2023).